

Bence Gábor

Korálkönyv II. (1956) — a harmonizációk készítői

A Budapest Kelenföldi Evangélikus Egyházközség irattárának rendezése közben került elő az 1955-ös Keresztyén énekeskönyv ún. „Új rész”-éhez tartozó korálkönyv egy példánya, amely a gyülekezet kántorának, Sulyok Imrének bejegyzéseit tartalmazza [Korálkönyv II. kötet, A Keresztyén énekeskönyv „Új részének” dallamaihoz; Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály, 1956.]. Sulyok Imre, zeneszerző, orgonaművész, egyházzenesz és énektanár 1951-től volt a gyülekezet kántora, s a Zeneműkiadóban végzett szerkesztői munkássága mellett igen sokat dolgozott az evangélikus egyházzeneért: az 1955-ös énekeskönyv készítésekor a dallami bizottság vezetője is volt.

A most előkerült kötet láthatóan nem volt napi használatban, hanem —talán egy második kiadásra készülve— korrektori bejegyzések összegyűjtésére szolgálhatott. A kottaképben javításokat találunk (legtöbbször piros tintával) a nyilvánvaló sajtóhibáknál és a belső szövegek tartott hangjai közötti ívek pótlására. Változtatást csak néhány átvezető hang beiktatása jelent, valamint azoknak a kíséreteknek a kiigazítása, amelyek a korálkönyvitől eltérő formában kerültek az énekeskönyvbe.

Több helyen találunk himnológiai adatokat kiegészítő bejegyzéseket is, de az utókor számára talán a legérdekesebb az egyes harmonizációk készítőinek megjelölése a kottában. Az előkerült kötetben ugyanis kék tintával a zeneszerzők monogramjai zárják le az egyes kíséreteket.

Evangélikus egyházzenesz-körökben gyakran emlegetik a Korálkönyv II. kötetét úgy, mint Zalánffy Aladár munkáját. Magam is úgy tudom, hogy a ritmikus éneklést segítő harmonizálási szabályokat elsősorban a legendás Deák téri orgonista határozta meg. Ezek közül szembeötlő az a megkötés, hogy a basszus szólam csak a korálban történő szótagváltás esetén lép. Mégis fontos lehet rögzítenünk az utókor számára is, hogy példamutató közösségi munka eredménye volt a Korálkönyv II. kötete. A monogramok alapján F. Á. (Fasang Árpád) nyolc, G. Z. (Gárdonyi Zoltán) tizenhárom, R. L. (Rezessy László) kilenc, S. I. (Sulyok Imre) tizenöt, Z. A. (Zalánffy Aladár) harminchat dallam kíséretét készítette el.

Tudomásom szerint ez a jegyzék máshol nem elérhető. Ezért tartom fontosnak most közölni a harmonizációk teljes listáját, az énekeket a feldolgozók szerint csoportosítva.

Kevesen tudják azt is, hogy a kottasorok kezdetén, a kapcsos zárójel előtt néha megjelenő, nyomtatott, dőlt szedésű szám a régi dallamok tónusát jelzi. Táblázatom utolsó oszlopában a tónust jelölő számokat közlöm.

Sorszám	Szövegkezdet	Javítás * csak sajtóhiba	Tónus-jel
Fasang Árpád			
34	790	Uram, ó add ...	
36	753	Hány hívó érte el az égi célt	*
44	771	Jöjj le hozzánk, jer közénk	
47	733	Égi csillag	
48	786	Kegyelemnek szép rózsája	Igazítás a 6. zárlatban az énekeskönyv szerint
61	787	Fel, mert az irgalom percei múlnak	Ritmikai javítás az énekeskönyv szerint
62	756	Szentlélek, Lelke Atyának s Fiúnak	
65	719	Ó, terjeszd ki, Jézusom	
Gárdonyi Zoltán			
2	726	Jer, mindnyájan örüljünk	
3	764	Jézus Krisztus, egy Mesterünk	
6	772	Szelíd szemed, Úr Jézus	
7	749	Mondjatok dicséretet	
8	711	Mind adjon hálát Istennek	
13	735	Királyi zászló jár elől	
20	737	Dicsőség néked, Istenünk	
25	710	Dicsérjük Istent, mind ...	
43	702	Nagy Úristen, dicsérünk	
53	730	Fel útra, ti hívek	
56	729	Ím, jászlad mellett térdelek	
67	752	Isten szívéen megpihelve	
74	750	Itt az Isten köztünk	
Rezessy László			
14	775	Ó, Jézus, amikor sokan	
23	718	Ó, maradj vélem	
24	782	Szent, örök Isten	*
39	768	Felséges Jézus	
40	770	Jézusom, Krisztusom, én szerelmesem	
42	774	A keresztfához megyek	*
52	773	Győzelmet vettél	
60	722	Ó, jöjj, ó, jöjj, Immánuel	
69	734	Jézus, élte életemnek	*
Sulyok Imre			
1	781	Mindenható Úristen	Két átmenő hang
4	713	Jézus Krisztus, szép fényes hajnal	
5	706	Ne hagyj elesnem	* a tónusjel utólagos bejegyzés
9	744	A pünkösödnek jeles napján	
12	769	Ártatlanság szent Báránya	
19	721	Új világosság jelenék	*
21	707	Hallgass meg minket, Úristen	

22	731	Nékünk születék mennyei király		3
27	766	Paradicsomnak te szép élő fája		
28	705	Irgalmazz, Úristen		
33	717	Krisztus, ki vagy nap és világ		
46	743	Jövel Szentlélek Úristen, lelkünknek		1
59	759	Ó, mi Urunk [, Krisztus Jézus, ki felmentél]		
68	760	Van örök kincsünk		
71	783	Az Úr szent Báránýára	*	
Zalánffy Aladár				
10	732	Új esztendő jött el hozzánk	kézírással Sulyok Imre átalakítása	1
11	725	Kit sok boldog pásztor dicsért		
15	765	Ó, Jézus, kincsem, vigaszom		
16	742	Ó, jöjj, teremtő Szentlélek		7
17	716	Szentháromság, egy Istenség		8
18	747	Tarts meg, Urunk, szent igédben		1
26	708	Nagy hálát adjunk		1
29	748	Semmit ne bánkódjál		1
30	738	Jézus Krisztus, mi Megváltónk		
31	758	Ez a szent tízparancsolat		7
32	739	Felvirradt áldott szép napunk		1
35	703	Jer, kérjük Isten áldott Lelkét	*	
37	785	Jézus, hú vezér		
38	777	Szép hajnalcsillag		
41	724	Istennek szent Fia	*	
45	789	Már megyek békén, örömmel	Igazítás az 5. sorban az énekeskönyv szerint	1
49	740	Ma győzött Isten szent Fia		
50	778	Isten nékem erőm		1
51	727	Egy zsenge rózsatőről		
54	780	Tebenned bízunk eleitől fogva	*	1
55	784	Jöjj, hogyha bűnöm éget		1
57	709	Mint akarod, úgy bánj velem		
58	745	Lásd meg a mennyből, Úristen		4
63	723	Hadd zengjen énekszó		
64	714	Hadd áldlak teljes szívből		
66	754	Nincs Krisztusban Kelet, Nyugat		
70	720	Jer, tárjunk ajtót		
72	761	Bár testi szem csak azt látja (Krisztus elment a Jordánhoz)		1
73	746	Légyen velünk az Úristen		4
75	767	A Báráný elhordozza mind		
76	704	Mi hiszünk az egy Istenben	*	1
77	762	Áldassék Isten	*	8
78	701	Én lelkem, áldd az Urat		
79	791	Életünknek közepén	*	3
80	736	Krisztus feltámadt		1
81	712	Dicsérünk, Úristen		3